

در این سرفصل همچنین می خوانید:

۵۲ سقوط شاخص داو جونز طی ماه فوریه

۵۳ بهار پاییزی ۸۸

۵۳ انگشت سرمایه داران بار دیگر طلا را نشانه گرفت

۵۴ افزایش ارزش دلار در برابر ارزهای عمده جهان

۵۵ از بانکها و بیمهها چه خبر؟

۵۶ ارز و طلای ایران

۵۶ چهره سودهای بانکی ایران

بورس در سالی که گذشت

به این بورس نمی شود دل بست

کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در بورس اوراق بهادار عرضه شد. تعداد سهام اندک عرضه شده و حضور شرکت سرمایه گذاری تأمین اجتماعی - به عنوان سهامدار عمده - از جذابیت های سهام کشتیرانی بود. هرچند که این تعداد سهام در روز نخست به فروش نرسید، اما در روز بعد، هر سهم این شرکت ۲۵۰ تومان فروخته شد.

در آخرین روزهای بهار نیز بورس اوراق بهادار، لباس جدید خود را بر تن کرد تا تابلوهای اصلی و فرعی جای خود را به بازار اول و دوم داده و آرایش جدیدی را تجربه کند. بر اساس این تقسیم بندی جدید ۸۸ شرکت در بازار اول و ۲۲۹ شرکت در بازار دوم جای گرفتند.

هیأت پذیرش، اوراق بهادار ۴۴ شرکت بورسی را در تابلوی اصلی بازار اول جای داد. تعداد ۴۴ شرکت نیز در تابلوی فرعی بازار اول حضور یافتند. از سوی دیگر ۲۲۹ شرکت در بازار دوم طبقه بندی شدند. از میان این ۲۲۹ شرکت بازار دوم ۱۷۶ شرکت در

کاهش ۷۰ درصدی تعداد سهام داران، یادگار سال ۸۷ بازار سهام است.

اصلاح شاخص های بورسی، راه اندازی و فراهم کردن زمینه فعالیت شرکت فرابورس، کاهش دوره توقف نمادها، راه اندازی صندوق های سرمایه گذاری در سهام، حذف تابلوی چهارم و اخراج شرکت های زیان ده از دیگر تحولات مثبت بازار سهام در سال ۸۷ به شمار می روند.

از سوی دیگر، عرضه سهام شرکت کشتیرانی جمهوری اسلامی از دیگر روزهای به یادماندنی سهام داران بود. هفتم خرداد ماه ۱۲۷ میلیون و ۵۰۰ هزار سهم (معادل ۲/۵۵ درصد) از سهام شرکت

در سال ۸۷ سهام داران شاهد دو دوره متفاوت بودند. در ابتدای راه، شاخص های صعودی و صف های طولانی خرید سهام و دوره دوم - که از اواسط تابستان آغاز شد - سقوط شاخص ها و افت شدید قیمت ها نتیجه معاملات روزانه بازار بود. در نیمه دوم سال، همه خریداران در اقدامی دسته جمعی، فروشنده سهام شدند تا با هر روشی که شده، سهام خود را به پول نقد تبدیل کنند. در این دوره، اگرچه صف های سنگینی در حدود ۱۰۰ میلیارد تومان در بازار شکل گرفت، اما در پایان سال، این صف ها به حدود ۸ میلیارد تومان رسید. به هر حال سال ۸۷ نیز همانند سال ۸۶ با دو نیمه پُر و خالی همراه شد که البته نیمه خالی آن نمود بیشتری داشت.

ابلاغ قانون اجرای سیاست های اصل ۴۴، شرایط آرام سیاست خارجی، کاهش بازدهی بازارهای رقیب، نزدیکی به زمان برگزاری مجامع شرکت های بورسی، افزایش عرضه های اولیه و کاهش نرخ سود بانکی، افزایش یک درصدی نوسان قیمت سهام و رسیدن آن به سه درصد، آزادسازی قیمت سیمان و خروج این محصول از سپد حمایتی دولت، حذف یارانه از محصولات شوینده و افزایش قیمت های جهانی فولاد، عمده ترین دلایل صعود یکباره بورس در نیمه نخست سال ۸۷ بودند. به علاوه، راه اندازی سامانه جدید معاملات (جم)،

بورس اسفند ۸۷ - ۸۳

شاخص	۵ اسفند ۸۷	۵ اسفند ۸۶	۵ اسفند ۸۵	۵ اسفند ۸۴	۵ اسفند ۸۳	درصد تغییر ۸۶ به ۸۷
شاخص قیمت (کل)*	۸,۲۶۶	۱۰,۴۱	۹,۹۶۵	۹,۸۶۰	۱۲,۴۳۱	-۱۷/۶۸
شاخص بازار اول	۶,۶۵۸	۸,۹۱۱	۹,۹۲۱	۹,۵۸۵	۱۲,۴۵۱	-۲۵/۲۸
شاخص بازار دوم	۱۲,۷۹۱	۱۱,۰۹۷	۹,۳۰۸	۱۰,۰۵۹	۱۱,۰۳۷	۱۵/۲۶
شاخص صنعت	۶,۴۰۹	۷,۹۷۹	۷,۸۷۷	۷,۶۵۶	۹,۴۵۵	-۱۹/۶۸
شاخص بازده نقدی	۶,۶۶۴	۵,۹۲۵	۵,۱۴۸	۴,۶۴۵	۴,۱۹۶	۱۲/۴۷
شاخص بازده نقدی و قیمت	۳۲,۸۴۴	۳۵,۹۹۴	۳۱,۰۳۳	۲۷,۷۳۳	۳۱,۵۵۶	-۸/۷۵
ارزش بازار (میلیارد ریال)	۴۷۸,۷۲۸	۴۵۹,۶۲۱	۳۷۰,۱۵۳	۳۳۹,۲۳۲	۳۹۵,۷۳۶	۴/۱۶

یادداشت: از ارزش بازار، سهام نزد دولت و سهامی که معامله نمی شوند، کسر نگردیده است.

* نام شاخص فوق بنا به تصمیم شرکت بورس تغییر کرده است.

استخراج: واحد اطلاعات و اخبار «اقتصاد ایران» از آمارهای شرکت بورس و بانک اطلاعاتی ماهنامه.

فهرست اولیه بازار دوم و ۵۳ شرکت در فهرست مشروط این بازار حضور یافتند. بنابراین در طبقه بندی جدید، فقط ۳۱۷ شرکت لحاظ شدند.

پایان روزهای رویایی

آخرین روزهای تیرماه مصادف با آخرین نفس های شاخص بود. شاخص کل در ۱۵ تیر، بعد از گذشت بیش از چهار سال (شاخص کل بورس در ۲۰ تیر ۸۴ بیش از ۱۲ هزار واحد بود) از مرز ۱۲ هزار واحد عبور کرد. این روند تا ۲۵ تیر ادامه یافت و به بالاترین میزان در سال ۸۷ یعنی عدد ۱۲ هزار و ۹۱۷ واحد رسید. اما پس از آن دیگر نتوانست از این رکورد عبور کند. این نزول تا پایان سال ادامه یافت و بروز بحران مالی جهانی هم به آن دامن زد تا سهام داران، روزهای دلهره آوری را در تالار تجربه کنند. اما با وجود این شرایط، سازمان خصوصی سازی دست بردار نبود و با وجود حاکم بودن رکود بر بازار، سهام شرکت مخابرات ایران را بدون شفافیت اطلاعاتی به بازار عرضه کرد. البته این عرضه، بازار را بیش از پیش به هم ریخت، زیرا

مدت ها قبل از عرضه، سهام داران به دنبال جمع کردن پول نقد، اقدام به عرضه سایر سهام خود کردند و این حرکت دسته جمعی موجب شکل گیری صف های طولانی فروش شد. در نهایت، هر سهم این شرکت - علیرغم اعتقاد فعالان بازار مبنی بر غیرکارشناسانه بودن ارزیابی های صورت گرفته - ۱۵۰ تومان قیمت خورد.

در این شرایط، پایان یافتن فصل مجامع، عدم وجود تحلیل گران واقعی، حرکت بی منطق و غیراصولی بازار، کمبود نقدینگی، اُفت قیمت فولاد و سردرگمی سهام داران نیز دست به دست هم دادند تا شرایط کسل کننده ای را برای سهام داران به وجود آورند.

عدم تعیین تکلیف نرخ سنگ آهن و بلاتکلیفی ۲۵ درصد از بازار، عدم واگذاری سهام جدید، وضع مالیات بر ارزش افزوده در بازار، بلاتکلیفی ادامه عرضه سهام مخابرات، کمبود شدید نقدینگی و اوضاع نابسامان بازارهای مالی جهان از عمده ترین دلایل کاهش شدید استقبال و خروج ۷۰ درصدی سهام داران از بازار سهام است.

چشم انداز بازار سهام در سال ۸۸

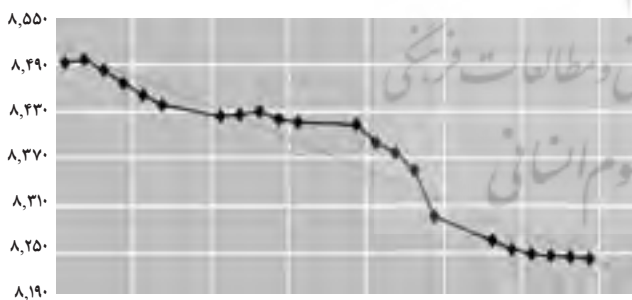
با توجه به شرایط فعلی بازار سهام و با عنایت به عواملی چون کاهش شدید قیمت سهام مختلف، کاهش پیش بینی سود شرکت های مختلف برای سال آینده، اُفت قیمت جهانی محصولات و کاهش تقاضای کالا، نمی توان چشم انداز مثبتی را برای بورس ترسیم کرد. بازار سهام در سال آینده نیز باید پذیرای شرکت های جدید دولتی خصوصی شده و شرکت های مشمول اصل ۴۴ باشد. اما آنچه که امسال نمایان شد آن بود که سرمایه گذاران حقیقی، توانایی چرخاندن بازار را به تنهایی نداشته و همواره در شرایط بحرانی، چشم به دست سهام داران حقوقی دوخته اند. سهام داران حقوقی نیز در مواقع حساس بازار، پشت سهام داران حقیقی را خالی می کنند. به هر حال، آنچه که از این روزهای بازار به دست می آید آن است که قرار نیست سال آینده، شاهد تحول عظیمی در بازار سرمایه باشیم. چراکه صنایع مختلف همچنان با بحران جهانی دست و پنجه نرم می کنند و رهایی از این بحران، نیازمند فراهم کردن زمینه های مختلف، اصلاح قوانین و مقررات و بازگرداندن اعتماد از دست رفته سهام داران است. ■

سقوط شاخص داوجونز طی ماه فوریه

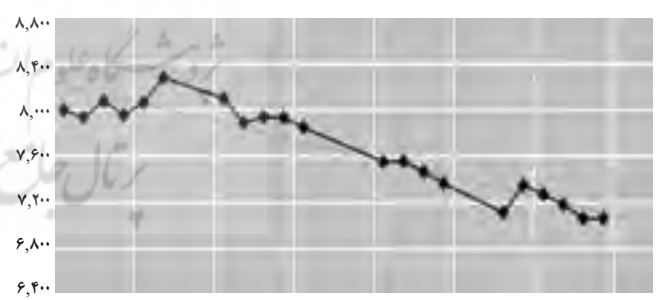
ریسک گریزی عامل اصلی سقوط بورس های جهان در دومین ماه از سال ۲۰۰۹ بود.

در ماه میلادی گذشته، شاخص های قیمت سهام در آمریکا و سایر کشورهای صنعتی جهان به شدت سیر نزولی پیمود. شاخص داوجونز از ۷ هزار و ۹۳۷ واحد در اولین روز فعالیت خود به ۷ هزار و ۶۳ واحد در پایان آخرین روز کاری خود در ماه فوریه رسید. در بازار لندن نیز شاخص فوتسی، دومین ماه سال جاری را با ۷ درصد سقوط به پایان رساند. همچنین در بورس توکیو، شاخص نیکی ۲۲۵ طی مدت مذکور ۴ درصد کاهش یافت. شاخص سهام ایران نیز همگام با کشورهای دیگر سقوط کرد و میانگین آن در ماه فوریه سال جاری به ۸ هزار و ۳۷۶ واحد رسید. ادامه سقوط سهام در نقاط مختلف جهان، نشان دهنده عدم موفقیت دولت ها در حل بحران مالی بین المللی است. همچنین پیش بینی می شود که رکود حاکم بر این بازارها تا پایان سال ۲۰۰۹ ادامه داشته باشد.

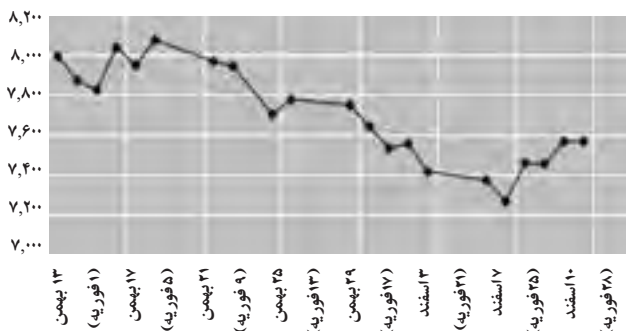
شاخص کل سهام بورس تهران

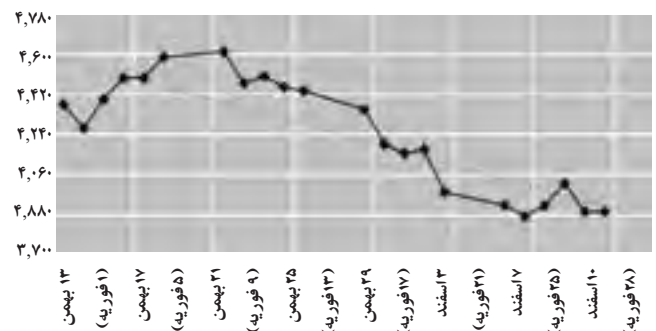
شاخص سهام داوجونز ۳۰ نیویورک

شاخص سهام نیکی ۲۲۵ توکیو

شاخص سهام فوتسی ۱۰۰ لندن

منبع: واحد اطلاعات و اخبار ماهنامه «اقتصاد ایران» از بورس های ایران و جهان.